

TÜRK STANDARDLARI ENSTİTÜSÜ

HELAL BELGELENDİRME USUL VE ESASLARI

Yönetim Kurulu Karar No : 10/07/2014 tarih ve XIX/60/271
Yürürlük Tarihi : 10/07/2014

Değişiklik İzleme Tablosu			
No	TSE Yönetim Kurulu Karar No	TSE Yönetim Kurulu Karar Tarihi	Uygulama Tarihi
1	XX/52-248	12/05/2016	12/05/2016
2	XXIII/03-15	23/06/2022	29/06/2022
3	XXIII/42-216	04/05/2023	04/05/2023

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Kısaltmalar ve Tarifler

Amaç

MADDE 1- (1) Belgelendirme Yönergesinin 1 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu Helal Belgelendirme usul ve esasları, TSE'nin, Türkiye ve Uluslararası alanda yapmakta olduğu helal belgelendirme faaliyetlerinin yürütülmesi, bu faaliyetler kapsamında düzenlenen belgeler ve bunlarla ilişkilendirilmiş markaların kullanım usul ve esaslarının düzenlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) Belgelendirme Yönergesinin 2 nci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu Helal Belgelendirme usul ve esasları, Türk Standartları Enstitüsü tarafından yürütülmekte olan helal belgelendirme faaliyetlerine ilişkin hususları kapsar. Bu usul ve esaslar kapsamına giren belgelendirme markaları ve belgeleri ekte verilmiştir.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Helal Belgelendirme Usul ve Esasları, TSE Belgelendirme Yönergesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Kısaltmalar ve Tarifler

(Değişik: TSE Yönetim Kurulu'nun 12.05.2016 Tarih ve XX/52-248 sayılı Kararı)

MADDE 4- (1) Belgelendirme Yönergesinin 4 üncü maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu Helal Belgelendirme usul ve esaslarında geçen;

a. Helal Uygunluk Belgesi: Bu Yönerge ve TSE Helal Belgelendirme Programı esasları kapsamında TSE tarafından yürütülen Helal belgelendirmesi işlemleri neticesinde ürün ve hizmet için düzenlenen ve geçerlilik süresi 3(üç) yıl olan dokümanı,

b. Helal Parti Malı Uygunluk Belgesi: TSE tarafından gıda ve kozmetik ürünleri kapsamında yürütülen Helal belgelendirme işlemleri neticesinde aynı ürün grubu içinde yer alan ve et ve et ürünleri haricindeki gıda ve kozmetik ürünleri için düzenlenen doküman. Bu belge belirli bir miktar ve partiye ait olmak üzere düzenlenir.

c. Helal Kesim Belgesi: TSE tarafından kesimhaneler ve et parçalama tesislerinden elde edilen ürünler için belirli bir partiyi temsil etmek üzere düzenlenen doküman. Bu belge TSE'den Helal Uygunluk Belgesine sahip olup, kuruluş tarafından ayrıca talep edilmesi halinde belirli bir miktar ve partiye esas olmak üzere TSE Uzmanlarınca üretim yerinde yapılan tespitler neticesinde düzenlenir. TSE'den Helal Uygunluk Belgesine sahip olmayan kuruluşların Helal Kesim Belgesi taleplerinde Helal Uygunluk Belgelendirme şartları aynen aranır. Et parçalama tesislerinin yapacakları Helal Kesim Belgesi taleplerinde girdi olarak kullanılan karkasların Helal Uygunluk Belgesi veya Helal Kesim Belgesi'ne sahip olma şartı aranır.

d. TSE Helal Markası: TSE tarafından tescil ettirilmiş ve düzenlenen sözleşme ile belge konusu ürün üzerinde, ürünlerin taşınması amacıyla kullanılan dış ambalajlar üzerinde, kuruluşun reklam amaçlı yayınlarında veya tanıtım broşürleri üzerinde kullanma hakkı verilen ve ekte sunulan markaları,

e. Üretim yeri: Ürünler için üretimin yapıldığı yeri, hizmetler için hizmetin sunulduğu yeri ifade eder.

f. Helal Uygunluk Belgelendirme Programı: Belgelendirme faaliyeti bazında, başvurunun alınmasından belge kararı verilmesi, gözetim ve belge yenileme dahil belgelendirme sonrası işlemlere ait uygulamaların tanımlandığı dokümanı ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Genel Hükümler

(Değişik: TSE Yönetim Kurulu'nun 12.05.2016 Tarih ve XX/52-248 sayılı Kararı)

MADDE 5- (1) Belgelendirme Yönergesinin 5 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) *Helal belgelendirme faaliyetleri, BM Belge ve Marka Listesinde yer alan belgeler ve bunlarla ilişkilendirilmiş markalar, uygulama dokümanlarını içeren ilgili Helal Belgelendirme Programı dokümanlarına uygun olarak yürütülür.*

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Belgelendirme Organları

Karar Organı

MADDE 6- (1) Belgelendirme Yönergesinin 8 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Belgelendirme Üst Komitesi : Ürün belgelendirme faaliyetlerinde, tarafsızlık, bağımsızlık ve şeffaflık ilkesini sağlayabilecek şekilde, TSE bünyesinde, merkezde görev yapmakta olan personelden oluşturulmuş ve TSE Başkanı tarafından atanan karar organıdır. Belgelendirme Üst Komitesinin görev ve yetkileri ilgili görev tanımında belirtilmiştir.

(3) Belgelendirme Üst Komitesi; bu belgelendirme usul ve esasları çerçevesinde uygulamalarda farklılıklar olması halinde yapılacak işlemler ve talep edildiğinde belgelendirmeye yönelik uygulamalar konusundaki hususları belgelendirme birimleri ve/veya Belgelendirme Komitelerinin talebi üzerine değerlendirerek karara bağlayan ve gerektiğinde alınan kararların Belgelendirme Komitelerince de uygulanmasına dair prensip kararları da almaya yetkili olan üst organdır.

(4) Helal Belgelendirme Komitesi: TSE bünyesinde ilgili belgelendirme biriminin hizmet verdiği helal belgelendirme alanında faaliyet göstermek üzere, tarafsızlık, bağımsızlık ve şeffaflık ilkesini sağlayabilecek şekilde, Helal belgelendirme hizmetleri konusunda bilgi ve tecrübe sahibi kişiler arasından en az iki üyesi Diyanet İşleri Başkanlığı teşkilatınca

görevlendirilen uzmanlardan oluşan, ilgili belgelendirme birimi tarafından teklif edilen ve TSE Başkanı tarafından atanan yeterli sayıda üyeden oluşan komitedir.

(5) Helal Belgelendirme Komitesi, Belgelendirme Yönergesi ve Belgelendirme Üst Komitesince belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, belgelendirme başvurularıyla ilgili olarak, ilgili belgelendirme birimi tarafından yetkilendirildiği faaliyet alanındaki belgelendirme birimlerinden intikal eden değerlendirme raporlarını değerlendirerek karara bağlayan organdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Belgelendirme İşlemleri

(Değişik: TSE Yönetim Kurulu'nun 12.05.2016 Tarih ve XX/52-248 sayılı Kararı)

Başvuru şartları ve kabulü

MADDE 7- (1) Belgelendirme Yönergesinin 12 nci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Bu usul ve esaslar kapsamındaki helal belgelendirme faaliyetleri için başvuru şartları ve kabulü aşağıdaki usullerle yapılır:

(3) *Başvuruda istenen teknik ve idari evrak ve dokümanlar, başvuru formu, başvuru şekli ile şartları ilgili Belgelendirme Programında tanımlanmıştır.* Başvuru dokümanlarının yeterli bulunmadığı durumda, başvuru sahibi kuruluş eksiklikler hakkında yazılı olarak bilgilendirilir. Başvuru sahibi kuruluş tarafından ürün ve hizmet helal uygunluk belgelendirmesi için kuruluşa yazılı olarak bildirim yapıldığı tarihten itibaren 6 (altı) ay içerisinde; helal parti malı uygunluk/helal kesim belgelendirmesi için başvuru sahibi kuruluşça planlanan üretim tarihinden en fazla 15 (onbeş) gün öncesine kadar eksikliklerin giderilmemesi ve/veya inceleme yapılmasının kabul edilmemesi halinde başvuru işleminden kaldırılır. Başvurunun iptali, başvuru sahibi kuruluşun yazılı talebi ile de yapılabilir.

(4) Belge sahibi kuruluşlar tarafından yapılacak ilave belgelendirme başvurularında, daha önce ibraz edilen bilgi ve evrakta herhangi bir değişiklik olmadığı takdirde ilgili bilgi ve evraklar başvuru sahibinden tekrar istenmeyebilir.

(5) Belgelendirme yapma imkânı olmadığı hallerde belgelendirme biriminin teklifi, ilgili belgelendirme birim amirinin onayıyla belgelendirme başvurusu reddedilebilir.

(6) Üretim yeri incelemesi esnasında, başvuru sahibinin yapacağı yeni başvurular, kapsam değişikliği ve fesih talepleri görevlendirilmiş uzmanlarca yazılı şekilde alınarak yerinde değerlendirilir ve gerekli işlemler gerçekleştirilerek, değerlendirme sonucuna ait tüm kayıtlar ilgili belgelendirme birimlerine intikal ettirilir.

(7) Başvuru sahibinin talep etmesi halinde belgelendirmeye esas doküman bazında kalite kontrol, personel ve teknolojik yeterliliğini değerlendirmek maksadıyla numune alınmaksızın belgelendirmeye esas teşkil etmeyen “Ön İnceleme” gerçekleştirilir.

(8) Başvuru sahibinin belgelendirme sürecinin devam ettiğine dair talep ettiği yazılar, başvurunun idari ve teknik değerlendirmesi yapılmadan ve başvuru kabul edilmeden verilmez.

İnceleme/Tetkik

MADDE 8- (1) Belgelendirme Yönergesinin 13 üncü maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Üretim Yeri İncelemesi: Üretim yeri incelemesi yapılması gereken belgelendirme işlemlerinde üretim yeri, TSE'nin görevlendirdiği uzmanlar tarafından helal şartları, personel, üretim donanımı, kalite kontrol imkânlarının yeterliliği ve hizmetin sunumu açısından, parti malı uygunluk/helal kesim belgelendirmesinde ise bu hususlara ilave olarak üretilen partinin miktarı da kontrol edilmek suretiyle yerinde değerlendirilir. Üretim ve hizmet yeri değişikliği durumunda kuruluşun yeni üretim yeri mutlaka incelenir. İncelemede helal koşullarını etkileyen kritik/önemli uygunsuzluklar tespit edilmesi halinde numune alınmaz.

Muayene ve deney

MADDE 9- (1) Belgelendirme Yönergesinin 15 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Helal belgelendirmesi faaliyetleri kapsamında yapılacak muayene ve deneyler, TSE tarafından belirlenir, tanımlanır ve sınıflandırılır. İnceleme heyeti tarafından alınan numuneler üzerinde yapılması gereken muayene ve deneyler, TSE tarafından yeterliliği kabul edilen laboratuvarlarda, TSE tarafından belirlenmiş olan şartlarda yapılır veya yaptırılır.

Numune Alma

MADDE 10- (1) TSE tarafından, üretim yerinden ve/veya piyasadan, muayene ve deney için gerekli miktarda numune alınır. Numune alma yöntemi ve planı ilgili birim tarafından belirlenir. Numune ve varsa şahit numune üzerindeki işaretlemeler, etiket bilgileri, numunenin zarar görmeden muhafazası ve TSE tarafından belirlenen laboratuvarlara belirlenen sürelerde teslim edilme yükümlülüğü başvuru sahibine aittir.

Sözleşmenin akdi ve belgenin düzenlenmesi

MADDE 11- (1) Belgelendirme Yönergesinin 18 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Başvuru sahibinin helal parti malı uygunluk/helal kesim belgelendirmesinde 15 gün içerisinde sözleşme imzalamaması durumunda, Helal Belgelendirme Komitesi kararı ile belge verilmesi kararı iptal edilir. Söz konusu başvuru işlemi sonuçları ile birlikte işlem den kaldırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM **Belgelendirme Sonrası İşlemler**

Kapsam değişikliği

MADDE 12– (1) Belgelendirme Yönergesinin 19 uncu maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Kapsam değişikliği, kapsam genişletme veya kapsam daraltma veya her ikisini birden kapsayabilir.

(3) Belge sahibinin belge kapsamının daraltmasına ilişkin başvuruda bulunması durumunda; üretim yeri incelemesi yapılmaksızın veya *gözetim tetkiki* sonucuna bağlı olarak Belgelendirme Komitesi kararına göre işlem yapılır.

(4) Helal parti malı uygunluk/helal kesim belgelendirmesinde kapsam değişikliği işlemi gerçekleştirilmez.

Belge üzerindeki bilgilerde değişiklik, belge sahibinin marka, adres, unvan ve/veya statü değişikliği

MADDE 13- (1) Belgelendirme Yönergesinin 20 nci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) Belge sahibinin marka, adres, unvan ve/veya statü değişikliği talepleri sonucunda yeni düzenlenen belgenin son geçerlilik tarihi bir önceki yürürlükte bulunan belgenin son geçerlilik tarihi ile sınırlandırılır.

(3) Helal parti malı uygunluk/helal kesim belgelendirmesinde belge üzerindeki bilgilerde değişiklik, belge sahibinin marka, adres, unvan ve/veya statü değişikliği talepleri kabul edilmez.

Gözetim Tetkiki

MADDE 14- (1) Belgelendirme Yönergesinin 21 inci maddesi hükmüne ek olarak;

(2) TSE tarafından belgelendirilmiş ürünlerin ve hizmetlerin belgelendirme için gerekli şartlara uygunluğunun sürekliliğini kontrol etmek amacıyla; ürün ve hizmet özelliklerine, *helal* belgelendirmeye esas teşkil eden şartlara, üründe, üretim yerinde tespit edilen uygunsuzluklara veya belgelendirilmiş ürünlerle veya hizmetlerle ilgili şikayetlere bağlı olarak, *helal* belgelendirmeye esas standardın öngördüğü şartlar dikkate alınmak kaydıyla ilgili *helal* belgelendirme föylerinde belirtilen sıklıkta üretim yerinde ve/veya piyasadan alınan numuneler üzerinde, ilgili belgelendirme birimi tarafından gerekli görülen muayene ve deneylerin yapılması ve/veya yaptırılması veya yalnızca üretim yeri incelemesi suretiyle ara kontrol gerçekleştirilir.

(3) *Gözetim* sıklığı helal uygunluk belgesi kapsamındaki ürün grupları, ürünler ve hizmetlerdeki risk derecelendirmesi dikkate alınarak ilgili belgelendirme birimi tarafından belirlenir. *Gözetim* amacıyla, üretim yeri incelemesi yapılması ve helal koşullarını etkileyen kritik/önemli uygunsuzluk tespit edilmesi halinde inceleme olumsuz sonuçlandırılır. Risk derecelendirmesi dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucuna göre *gözetimler* kuruluşa hiçbir bildirim yapılmadan habersiz olarak üretim yerinden veya piyasadan numune alınmak suretiyle de yapılabilir.

(4) Gerçekleştirilen *gözetim tetkikleri* ile ilgili olarak düzenlenen inceleme raporları ve muayene ve deney raporları Helal Belgelendirme Komitesine'ne sunulur ve Komitenin kararına göre işlem yapılır.

(5) Helal parti malı uygunluk/helal kesim belgeleri sadece incelemeye esas parti ürüne ait olması sebebiyle bu belge türlerinde *gözetim* faaliyetleri gerçekleştirilmez.

Belgelerin geçerlilik süreleri

MADDE 15- (1) Belgelendirme Yönergesinin 22 nci maddesi hükmüne ek olarak *İlgili Belgelendirme Programında belirtilmiştir.*

Belgelendirmeye esas teknik dökümanda meydana gelen değişiklikler

MADDE 16- (1) Belgelendirme Yönergesinin 23 üncü maddesi hükmüne ek olarak ;

(2) Bu dokümanlar için yasal bir süre kısıtlaması yoksa, geçiş süresi standart yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 18(onsekiz) aydır. Bu süre ilgili belgelendirme biriminin talebi halinde Belgelendirme Komitesince uzatılabilir veya kısaltılabilir.

(3) Belgelendirmeye esas standartlar haricinde diğer mevzuatta meydana gelen değişiklikler helal koşulları yönüyle değerlendirilir, mevzuatın yürürlüğe giriş tarihi ve değişikliklerin önem derecesine göre adaptasyon süresi TSE tarafından belirlenir. Geçiş süreleri, ilgili birimin talebi ile Belgelendirme Üst Komitesince belirlenir, verilen süreler yine Belgelendirme Üst Komitesince uzatılabilir veya kısaltılabilir.

Askıya alma

(Değişik: TSE Yönetim Kurulu'nun 12.05.2016 Tarih ve XX/52-248 sayılı Kararı)

MADDE 17- (1) Belgelendirme Yönergesi'nin 28 ve 35 inci maddelerine ek olarak,

(2) *Belgenin askıya alınması Belgelendirme Komitesi kararıyla gerçekleştirilir. Askı şartları ve uygulama esasları Belgelendirme Programında belirtilir.*

Belgenin iptali ve sözleşmenin feshi

MADDE 18- (1) Belgelendirme Yönergesinin 29 uncumaddesi hükmüne ek olarak,

(2) Ara kontrollerde Helal koşullarını etkileyen kritik/önemli uygunsuzluk tespit edilmesi,

(3) TSE markalarının belge kapsamı haricinde kullanılması,

(4) Belge sahibinin hukuki olarak iflas etmesi,

durumlarında belge iptal, sözleşme fesih edilir.

ALTINCI BÖLÜM

Yürürlük, Belgelendirme Usul ve Esaslarında Değişiklik ve Yürütme

(Değişik: TSE Yönetim Kurulu'nun 12.05.2016 Tarih ve XX/52-248 sayılı Kararı)

Yürürlük

MADDE 19- (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esasları, 10/07/2014 tarih ve 60-271 sayılı TSE Yönetim Kurulu Kararı ile kabul edilmiş olup, yürürlükte olan Belgelendirme Yönergesi eki olarak 10/07/2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Belgelendirme usul ve esaslarında değişiklik

MADDE 20- (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esaslarını değiştirmeye Yönetim Kurulu yetkilidir

Yürütme

MADDE 21- (1) Bu Belgelendirme Usul ve Esasları hükümlerini TSE Genel Sekreteri yürütür.

Belgelendirmeye esas programların, Prosedürlerin, Talimatların ve belgelendirme föylerinin oluşturulması/değişikliklerin onaylanması

MADDE 22- (1) Belgelendirme Programları Merkez Başkanının teklifi, Genel Sekreterin Onayı ile yürürlüğe girer. Belgelendirme programlarında değişiklikte aynı usulle gerçekleştirilir.

(2) Merkez Başkanlığı tarafından yürütölen faaliyetlere ait Prosedür ve Talimatlar Merkez Başkanının onayı ile yürürlüğe girer. Değişikler de aynı usulle gerçekleştirilir.

(3) Helal Belgelendirme Föyleri, Helal Belgelendirme Müdürü onayı ile yürürlüğe girer. Değişikler de aynı usulle gerçekleştirilir.

GEÇİCİ MADDE 1- Mevcut Geçerlilik süresi 1(bir) yıl olan belgelerin 3(üç) yıllık belge döngüsüne geçişi 29 Aralık 2017'dir.